

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ - ԲԵՄԱԿԱՆՔ

● Կիր. 1 Մարտ. — Ս. Յարութեան Տաճարի մեր վերնամասերն մէջ Ս. Պատարազը մատուցեց և քարոզեց չոգչ. Տ. Իսահակ Վրդ. Ղազարեան, բնարան ունենալով «Ես եմ հացն կենաց»:

● Կիր. 8 Մարտ. — Ի Ս. Յակոբ մատուցեալ Ս. Պատարազի ընթացքին, չոգչ. Տ. Իսահակ Վրդ. քարոզեց, բնարան ունենալով օրուան ճաշու և Եստարանէն «Եթէ ոք ծարաւի իցէ, եկեացէ առ իս և արբցէ ...»:

● Դշ. 11 Մարտ. — Վարդանանց հանդիսաւոր նախատեսակը պաշտուեցաւ ի Ս. Յակոբ՝ նախադահութեամբ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի:

● Եշ. 12 Մարտ. — Ս. Վարդանանց զօրավարաց տունին առթիւ, Մայր Տաճարին մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարազը մատուցեց, ըստ սովորութեան, Ժառանգ. Վարժ. ի և Ընծայարանի Տեսուչը՝ չոգչ. Տ. Թորգոմ Վրդ. Մանուկեան և քարոզեց, անդրադառնալով վարդանանց գոյամարտի արժէքին, մեր ազգային կեանքէն ներս Քարոզէն ետք, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի նախադահութեամբ, կատարուեցաւ Հայրապետական Մաղթանք՝ Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետ Տ. Տ. Վազգէն Ա. ի անուան տունին առթիւ, իսկ Ս. Պատարազէն ետք կատարուեցաւ օրուան յատուկ ընդհանուր նշնացելոց հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն:

● Ուր. 13 Մարտ. — Ըստ իրաւական սովորութեան, Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ Ասորւոց Ս. Մարկոս Աւետարանչի եկեղեցւոյն մէջ, ուր քարոզեց չոգչ. Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուր, պատմականը ընելով նաև նոյն վանքին ու եկեղեցիին: Ս. Պատարազէն ետք, Միաբանութիւնը հիւրասիրուեցաւ Ասորւոց Եպս. ի Փոխ. Հորմէն:

● Եր. 14 Մարտ. — Ըստ սովորութեան, երեկոյեան ժամերգութեան ընթացքին կատարուեցաւ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարի խորաններուն և զխաւոր սրբանկարներուն վարագուրումը:

● Կիր. 15 Մարտ. — Բուն բաւեկեկան: Փակեալ-խորանի Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ Պատարագիչն էր Գերշ. Տ. Հմայեակ Ծ. Վրդ. ինդոյեան: Ըստ սովորութեան, Դպրապետի պաշտօնը կը վարէր Ս. Աթոռոյ ի Լուսարարապետը՝ Գերշ. Տ. Շնորհ Եպս. Գալուստեան:

● Դշ. 18 Մարտ. — Առաւօտուն, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ Մեծ Պահոց յատուկ «Արեւագալ» ի առաջին ժամերգութիւնը:

● Եշ. 19 Մարտ. — Իրիկուան ժամը 6.30-ին, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ Մեծ Պահոց յատուկ «Եկեղեցի» ի առաջին ժամերգութիւնը՝ որու ընթացքին քարոզեց Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. Քէմհանեան, անդրադառնալով բոլոր այն մեղքերուն ու մոլութիւններուն՝ որոնք

մարդը զէպի անկում կ'առաջնորդեն. և զգուշացուց հաւատացեալները որ հեռու մնան անեղմէ: Յոյց տուաւ Մեծ Պահքը որպէս յարմարագոյն առիթ՝ մաքրուելու մեր մեղքերէն:

● Ուր. 20 Մարտ. — Վաղուան տունին նախատեսակը պաշտուեցաւ Մայրավանքի Ս. Թորոս եկեղեցւոյն մէջ (Գրչագրաց Մատենադարան Ս. Աթոռոյ): Հանդիսապետն էր Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. Քէմհանեան:

● Եր. 21 Մարտ. — Ս. Թեղդորոս զօրավարի տունին առթիւ, Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ Մայրավանքի Ս. Թորոս եկեղեցւոյն մէջ: Պատարագիչն էր չոգչ. Տ. Ներսէս Վրդ. Բապուհեան:

— Կէսօրէ վերջ, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի զխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Յարութեան Տաճար, ուր պաշտուեցան երեկոյեան ժամերգութիւնն ու նախատեսակը՝ մեր վերնամասերն մէջ: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսաւոր Թափօր Տաճարէն ներս թափօրապետն էր չոգչ. Տ. Հայկասար Վրդ.:

● Կիր. 22 Մարտ. — Արսաման: Գիշերային և առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարի մեր վերնամասերն մէջ: Ապա կատարուեցաւ եռադրոմ մեծահանդէս թափօր Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին և Պատանատեղւոյն շուրջ՝ նախադահութեամբ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. ի:

● Եշ. 26 Մարտ. — Իրիկուան «Հակում»-ին քարոզեց Գերշ. Տ. Նորայր Եպս. Պաղարեան, նիւթ ունենալով հպարտութեան մեղքը: Յոյց տուաւ հպարտութիւնն ու ամբարտաւանութիւնը իրեն մարդը զգլխով անապակի դարձնող ու հետարար Աստուծոյ հեռու պահող մոլութիւնները:

● Եր. 28 Մարտ. — Ս. Կիւրղի երեսօղիմացւոյ տունին առթիւ, Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ, ըստ սովորութեան, Մայր Տաճարի աւանդատան Ս. Կիւրղի սեղանին վրայ:

● Կիր. 29 Մարտ. — Անառակին: Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետ Պատարազեց չոգչ. Տ. Թորգոմ Վրդ. Մանուկեան և քարոզեց չոգչ. Տ. Անուշաւան Վրդ. Ջղջանեան, բնարան ունենալով օրուան ճաշու և Եստարանէն «Հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո» եղբակցուց թէ Անառակին արժանիք կը կայանայ իր մեղքի գիտակցութեան մէջ, և այդ իսկ եղաւ իր իրկութեան ազգակը:

● Եշ. 2 Ապրիլ. — Իրիկուան «Հակում»-ին քարոզեց չոգչ. Տ. Թորգոմ Վրդ., անդրադառնալով եօթը մահացու մեղքերէն իւրաքանչիւրին: Յոյց տուաւ թէ երեք խումբերու կարելի է բաժնել զանոնք. մեղքեր՝ գործուած անձին զէմ, մեղքեր՝ գործուած ընկերոջ զէմ և մեղքեր՝ գործուած Աստուծոյ զէմ:

● Կիր. 5 Ապրիլ. — Տնտիկ: Փակեալ-խորանի Ս. Պատարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ, ուր քարոզեց չոգչ. Տ. Ներսէս Վրդ. Բապուհեան, նիւթ ունենալով Տնտեսի աւետարանական առակը ու ծանրանալով Տնտեսի արտասանած «Զի՞նչ

գործնեցից» խօսքին վրայ, Յոյց տուաւ թէ մարդ բնորոշման որքան ատեն որ ապահով ու բարեկեցիկ վիճակի մէջ կը գտնուի, չի խորհրդ հոգեկան արժէքներու և յաստիքնական կեանքի մասին, հիշող ինչպէս Տնտեսը երբ իր տիրոջ ծառայութեան մէջ էր չէր խորհած առ այդ ու ինչպէս էր անխառն թեան յանցանքին ներքեւ Սակայն պէտք է հոգեկան կապուիլ ժամանակաւոր նիւթին ու տեսանելի աշխարհին, որոնց պարզեւած բարիքը ա՛յս կեանքին համար է լոկ, այլ պէտք է ապրիլ ապագային համար, հանդերձալ կեանքին արժանանալու համար:

● Գ. Ե. 9 Ապրիլ. — Իրիկուան «Հսկում»-ին քարոզեց Նոգը. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրաման, անդրադառնալով անպատու թղթնի յաւատարմական առակին, Յայտնեց թէ անպատու և անպէտ ծառերու նման գոյութիւն ունին նաև անպիտան ու ապերախտ անհատներ ու ազգեր, ու իբրև մէկը այս վերջիններէն յիշեց հրեայ ազգը, որուն մեղանշորհն էր տրուած «Աստուծոյ քնտրեալ ժողովուրդը» ըլլալու, բայց որ շտուալ իրմէ ակնկալուած բարի պտուղը:

● Ե. 11 Ապրիլ. — Կէսօրէ վերջ, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. զխաւարութեամբ, Միաբանութիւնը «Հրաշափառ»-ով մուտք գործեց Ս. Զարութեան Տաճար: Պատանատեղւոյն, Ս. Գերեզմանի և Գիւտ Խաչի աշրի ուխտերէն ետք, երեկոյեան ժամերգութիւնն ու նախատունակը պաշտօնեցան հայապատկան Ս. Գր. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսաւոր թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրապետն էր Նոգը. Տ. Կիւրեղ Վրդ. Գարեկեան:

● Կիր. 12 Ապրիլ. — Գաւառի մէջ Գիւրեային և առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտօնեցան ի Ս. Լուսաւորիչ, Ապա, Գերշ. Տ. Սուրէն Արք. մատոյց օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը՝ Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ, և նախագահեց Ս. Գերեզմանին և Պատանատեղւոյն չուրջ կատարուած եռադարձ մեծահնդէս թափօրն: Թափօրը վերջացաւ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, վառք վերադարձին, «Որ պատուիրան» շարականը երգելով, Միաբանութիւն և ժողովուրդ բարձրացան Պատրիարքարան, ուր Սուրէն Սրբազան օրհնուած նշխարներ բաժնեց բոլորին:

● Ե. 16 Ապրիլ. — Իրիկուան «Հսկում»-ին քարոզեց Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս., խօսելով եկեղեցիներու միութեան հարցին շուրջ:

● Ա. 17 Ապրիլ. — Վաղուան նախատունակը պաշտօնեցաւ ի Ս. Զակար. նախագահութեամբ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպիսկոպոս:

● Ե. 18 Ապրիլ. — Ս. Գրիգորի Լուսաւորիչ Մոսի ի վիճակ տունին առթիւ, Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի աւանդատան Ս. Գր. Լուսաւորիչ սեղանին վրայ: Պատարագեց Նոգը. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրաման:

— Կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Միաբանութեան մաս մը, Գերշ. Տ. Շնորհք Եպս. զխաւարութեամբ, բարձրացաւ Զիթնեաց լեռ: Համարձ.

ման Սրբատեղւոյն վրայ կառուցուած մեր վրանամատրան մէջ պաշտօնեցան երեկոյեան ժամերգութիւնն ու նախատունակը, իրիկեղեցին կատարուեցան «Եկեղեցի» կարգ և գիւրեային ու առաւօտեան ժամերգութիւններ Մատուցուեցաւ նաև Ս. Պատարագ. Պատարագեց, ըստ սովորութեան, Սրբավայրին Տեսուչը՝ Նոգը. Տ. Հայկասեր Վրդ.: Արարողութիւնները աւարտեցան գիւրեւուան ժամը 11ին:

● Կիր. 19 Ապրիլ. — Գաւառի մէջ Առաւօտեան ժամը 8ին, Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. զխաւարութեամբ, ամբողջ Միաբանութիւնը բարձրացաւ Զիթնեաց լեռ ու «Հրաշափառ»-ով մուտք գործեց Համարձման Սրբատեղին՝ ուր կառուցուած մեր վրանամատրան մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագը մատոյց Նոգը. Տ. Կորիւն Վրդ. Մանուէլեան՝ եպիսկոպոսական խոյր ի գլուխ Նոգը. Հայրը խօսեցաւ նաև քարոզ մը՝ Քրիստոսի երկրորդ Գաւառեան խորհուրդին և վերջին դատաւանի շուրջ:

— Կէսօրէ վերջ, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ Ս. Կոյսի Աւետման նախատունակը, Հանդիսապետն էր Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպիսկոպոս:

● Բ. 20 Ապրիլ. — Աւետման Ս. Աստուածածին: Առաւօտեան ժամը 8ին, Գերշ. Տ. Նորայր Եպս. Պողարեանի զխաւարութեամբ, Միաբանութիւնը իջաւ Գերեզմանի ձորը, ու «Հրաշափառ»-ով մուտք գործեց Ս. Աստուածածին Տաճար, ուր Գերշ. Հանդիսապետ Սրբազանը մատոյց օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ, և քարոզեց՝ նիւթ ունենալով Քրիստոսի լայնամտութիւնը:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

● Ե. 21 Փետր. — Կ. Վ. ժամը 3.30ին, յանուն Պատրիարքարանի, Տիար Կարպիս Հինդընեան ներկայ գտնուեցաւ Արար Անկիլքաներու եպիսկոպոս Գերշ. Տ. Նէճիպ Գուլէյի տան մէջ, Քաղաքի Քրիստոնեայ համայնքներու ներկայացուցիչներու կողմէ կազմուած հաւաքովի մը՝ ուր նկատի առնուեցան համայնքային, ժառանգական, որդեգրութեան, կտակային և այլ կրօնական հարցեր:

● Դ. 25 Փետր. — Կապոյց Ս. Անտոն երկրորդական վարժարանի 1957-58 Տարեւրջանի մրցանակաբաշխութեան հանդէսին ներկայ գտնուեցաւ Նոգը. Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուր:

● Կիր. 1 Մարտ. — Ն. Վ. Հիւսէյն Թագաւորի նախագահութեամբ կատարուած Ամմանի նոր Ռատիօկայանի բացման հանդէսին ներկայ եղաւ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս., հետեւ ունենալով Գերշ. Տ. Հմայեակ Ծ. Վրդ. Ինդոյեանը:

● Ե. 5 Մարտ. — Շէյխ ձարահ Թաղամասին մէջ նոր կառուցուող Անգլիական Ալէքս Տօն ահաւարութեան հիմնաքարի դետեղման հանդիսութեան և անոր յաջորդող թէյաւեղանին, տրուած՝ Ամպասատոր պանդոկին մէջ, ներկայ գտնուեցաւ

Գերշ. Տ. Սուրեն Արքեպս. Բեմհանան, ընկերակցութեամբ Զոգշ. Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեանի և Տիար Կարպիս Հինգլիանի:

— Նոյն օր, Ամաստատոր պանդոկին մէջ, Քաղաքի Արարական Զինադաստի Յանձնախումբի պետ Գեղամեան Մուհամեմ Տառտի կողմէ. ի պատիւ Գանձախումբի ընդհանուր պետ Մէլքէճըր ժէնէրալ Գարլ Գառն Ֆոն Զօրնի և իր տիկնոջ տրուած ընդունելութեան ներկայ եղան Գերշ. Տ. Սուրեն Արքեպս., Զոգշ. Տ. Դաւիթ Արք. և Տիար Կարպիս Հինգլիանի:

● Շր. 7 Մարտ. — Ն. Վ. Հիւսէյն Թագաւորի Եւրոպայ և Ամերիկա մեկնումի առթիւ, Արքունի Պալատ ողջերթի գացին Գերշ. Տ. Սուրեն Արք. և Զոգշ. Տ. Տ. Համայնակ Իսահակ և Վաղգէն վարդապետներ. իրենց միացան Ամանի Հովիւ Զոգշ. Տ. Արիս Արք. և Տեղական Խորհուրդի անդամներ Տիարք Բակոր Պէրպէրեան և Սերովքէ Անթիքեան:

● Ուր. 20 Մարտ. — Կ. Վ. Ժամբ Վին. Զոգշ. Տ. Իսահակ Վրդ. Ղազարեան ողային գծով մեկնեցաւ իր Նոր պաշտօնառեղին՝ Միլան:

● Դշ. 25 Մարտ. — Նոր Տոմարով Ս. Զատիկի տօնին առթիւ, Զոգշ. Տ. Կիրակի Վրդ. Գարիկեան մեկնեցաւ Աղիքաւորի, մասնակցելու եկեղեցական հանդիսութեանց և վերադարձաւ Ուր. 10 Ապրիլի կէսօրէ առաջ:

● Եշ. 26 Մարտ. — Կ. ա. Ժամբ 11ին. Գերշ. Տ. Սուրեն Արքեպս., հետեւումնելով Զոգշ. Տ. Հայկասեր և Տ. Վաղգէն վարդապետներ. Նորհաւորութեան գնաց Քաղաքի Նոր նշանակուած Ստրկանապետ Իսրահիմ Պէյ Գրէյշանին:

● Բշ. 30 Մարտ. — Եւրոպացոց Ս. Զատիկի տօնին առթիւ, կէսօրէ առաջ Ժամբ 11ին. Գերշ. Տ. Սուրեն Արքեպս. զիսաւորութեամբ, Միաբանութիւնը շնորհաւորութեան գնաց Լատինաց Ամեն. Ս. Պատրիարքին:

● Դշ. 31 Մարտ. — Նոյն առթիւ, կէսօրէ առաջ, շնորհաւորական այցելութիւններ տրուեցան Ֆրանկոսկեանց Միաբանութեան Գերշ. Կիս. Գոտին, Պապական Նախարարին, Անկիլքան զոյգ եպիսկոպոսներուն, Մարանիթներու Գերշ. Եպս.ին, Զոյն Կաթոլիկ և Հայ Կաթոլիկ Պատր. Փոխանորդներուն և Լուստերականներու Երէցին:

● Դշ. 8 Ապրիլ. — Իսլամաց Բամազանի (Էլ-Ֆիթր) տօնին առթիւ, Գերշ. Տ. Սուրեն Արքեպս. Բեմհանան, ընկերակցութեամբ Զոգշ. Տ. Տ. Հայկասեր և Վաղգէն վարդապետներու, շնորհաւորութեան գնաց Վսեմ. Մուհամեմ Զոգշ. Ստեփանեանապետին, Վսեմ. Միւսթիֆին և Անուտի Արարիոյ Ընդհ. Հիւսէյնտին:

— Այս առթիւ, Գերշ. Տ. Սուրեն Արքեպս., յանուն Ս. Բակորեանց Միաբանութեան և Զորդանանի Հայ Համայնքին, շնորհաւորական հեռագրերն ուղղեց Աման՝ Արքայական Խնամակալութեան Գանձախումբին և Վսեմ. Վարդապետի Փոխանորդին:

● Եշ. 16 Ապրիլ. — Կ. Վ. Ժամբ 1.30ին, նախապէս առնուած ժամադրութեան մը համաձայն,

Գերշ. Տ. Սուրեն Արքեպս., ընկերակցութեամբ Գերշ. Տ. Նորէք Եպս.ի. Զոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ.ի և Ամանի Հովիւ Զոգշ. Տ. Արիս Արքեպս.ին, ինչպէս նաև Ամանի Տեղական Խորհուրդի Ատենապետ Տիար Բակոր Պէրպէրեանի, ներկայացաւ Վսեմ. Վարդապետին, բարեգալուստ մաղթելու յանուն Միաբանութեան և Ժողովուրդին, իր Ամերիկա և Լոնտոն կատարած առաքելութեան վերադարձի առթիւ:

ԵՐԴԱՆԱՆԴԻՍ

Շաբաթ, 7 Մարտի իրիկուն Ժամբ 8ին, Ֆրէնկերու զարոյցի ընդարձակ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Երգահանդէս մը՝ ղեկավարութեամբ Ս. Աթոռոյ Երաժշտապետ Զոգշ. Տ. Թորգոմ Վրդ. Մանուկեանի և մասնակցութեամբ Վանուցահրկեան երգչախումբին: Հանդէսը կը հովանաւորէր Երասաղէմի Վսեմ. Կառավարիչ՝ Հասան Էլ-Քէթիպ. որ և ներկայ եղաւ: Նոյնպէս ներկայ եղան Երասաղէմի Մուսաարքիւ, Ստիկանապետը և այլ կառավարական պաշտօնատարներ: Հանդէսին կը նախագահէր Ս. Աթոռոյ Գործոց Ընդհ. Վարիչ Գերշ. Տ. Սուրեն Արքեպս. Բեմհանան. ներկայ էր Միաբանութիւնը իր ամբողջ կազմով, ինչպէս նաև Ժողովուրդի ստուար զանգութիւն մը՝ հայ թէ օտար, որուն մէջ աչքի կը զարնէին Ամերիկեան և Անգլիական Հիւսէյնտաւորաններու ներկայացուցիչները:

Յօռնկայա երգուած Արքայական Մաղթերգէն ետք, Հանդէսին բացման խօսքը ըրաւ Ժանգ. և Ս. Թորգոմնաց վարժարաններու Անգլերէնի ուսուցիչ Պր. Եղիա Տիրքեան, թէ՛ Արարերէն և թէ՛ Անգլերէն լեզուներով: Ապա, Տ. Թորգոմ Վրդ. տուաւ բացատրական նօթեր հայ երաժշտութեան մասին: Անգլերէն լեզուով, ու ծանրացաւ Կոմիտաս Վրդ.ի կեանքին ու հայ արուեստի կալուածէն ներս կատարած նուաճումներուն մասին: Ապա իրագործուեցաւ աւելի քան մէկուկէս ժամ տեղի հօտ յայտագիր մը՝ բաղկացած հայ եկեղեցական և Ժողովրդական երգերէ, մեծ մասամբ Կոմիտաս Վրդ.ի ստեղծագործութիւններէն: Մեներգները կատարեց Զոգշ. Տ. Թորգոմ Վրդ.: Դանակի վրայ երգերուն կ'ընկերակցէր անուանի դաշնակահար Օկաթին Լամա:

Հանդէսի աւարտին, Վսեմ. Մուհամեմ Զոգշ. Տ. Մանուկեանի ղեկավարութեամբ յայտնեց տրուած գեղարուեստական այս վայելքին համար, ու շնորհակալեց շնորհաւորեց Զոգշ. Ղեկավար Հայրապետին ու երգչախումբի անդամները:

Ներկաները խորապէս տպաւորուած ու զոհ սրտով մեկնեցան սրահէն գիշերուան Ժամբ 10ին: